

První kroky od máminých sukni

Září je důležitý „nástupní měsíc“ nejen pro školáky, ale i pro velký počet dětí, které poprvé nastupují do mateřské školy. Po létě stráveném s rodiči a u babiček ovšem potřebují určitý čas na adaptaci i kluci a holčičky, kteří už měli trochu zkušeností se školkou před prázdninami. A tak zářijová rána bývají ve školkách jako slzavé údolí...

Většina dětí, které dovršily ten správný věk pro nástup do mateřské školy, přichází podle dlouholeté tradice právě v září. V průběhu roku jich přibývá do dětského kolektivu už jen pár. Problémy adaptačního období se tedy kumulují do prvních týdnů nového školního roku, a tak situace nebývá náročná jen pro tříleté caparty, ale i pro jejich rodiče a samozřejmě také pro učitelky. „Je na zvážení, jestli by nebylo vhodné posílit alespoň v prvních dvou týdnech ranní službu ve školce tak, aby na přicházející plačící děti nebyla jen jedna učitelka. Ve dvou si mohou rozdělit úkoly tak, že jedna komunikuje s rodiči předávajícími potomka, zatímco druhá se věnuje dětem, které už jsou ve třídě,“ konstatuje poradenská psycholožka PhDr. Ivana Halíková.

Namaloval Adámek Hlavín, MŠ Pastelka, Milevsko.

Otevřeno rodičům: nepřilíš šťastné řešení

V posledních letech přibývá mateřských škol, které patrně po vzoru prvních tříd umožňují rodičům být v den nástupu do školky s dětmi ve třídě. Cílem má být ukázat rodičům, jak vypadá prostředí, v němž budou jejich synové a dcery trávit značnou část dne. Dětem má zřejmě takový pozvolný nástup v bezpečném doprovodu blízké osoby pomoci při seznamování se s novou třídou, dětmi i personálem. Podle psycholožky Halíkové se tím adaptace dětí neusnadní a učitelky si zbytečně komplikují život. „V základní škole je situace úplně

„V každé třídě je spousta hraček, her a dalších zajímavých podnětů. Mnohé by se ale měly užívat pod určitým vedením, děti by měly napřed znát pravidla,“ upozorňuje psycholožka a dodává, že tím prvotní zmatky zdaleka nekončí.

Děti, které přicházejí poprvé do školky, ještě nemají zkušenost s autoritou učitelky – ostatně, mnohé se do tak úzkého kontaktu s dospělým mimo okruh rodiny ještě nedostaly. Jejich tátové a mámy si to ale velmi často neuvědomují, a tak na základě svých zkušeností jaksí předpokládají, že jejich potomka překročením prahu převzala do péče učitelka, a měla by ho tedy v jeho projevech také „umravňovat“. Když se shromáždí dostatečný počet rodičů a dětí, učitelka k nim obvykle promluví. Rodiče poslouchají, možná i některé z dětí se na ni zvědavě podívá – stále ovšem netuší, že od teď je tu hlavní ona, nikoli máma s tátou nebo babička.

„Zdá se mi to zbytečný, nedomyšlený chaos. Navíc samotným učitelkám komplikuje práci. Druhý den, když už rodiče ve třídě nejsou, musí pedagožka kluky a holčičky, kteří ji včera nebrali vážně, znovu přesvědčovat, že ji skutečně musí poslouchat.“

Už první den ve školce by měl probíhat standardně, aby i nejmenší děti od samého

začátku věděly, na čem jsou a jak to bude ve školce vypadat – jistota a opakování je tím, co adaptační období usnadňuje. Informativní schůzka s rodiči může proběhnout odpoledne nebo navečer.

Přicházejte postupně

Nemá smysl zastírat, že děti, které nastupují do školky v říjnu nebo v listopadu, to mají v mnohém jednodušší – mohou se přijít podívat nejprve na zahradu, zkusí si s dětmi chvíli hrát a společně svačit. Po týdnu takového pozvolného otukávání už přicházejí do známého prostředí.

Psycholožka Ivana Halíková navrhuje, aby se učitelky pokusily domluvit s rodiči na postupném nástupu dětí i v průběhu září. Rodiče, jimž to zaměstnání dovolí, mohou děti přivést až druhý či třetí týden. Je-li tahle varianta neschůdná, je tu ještě možnost domluvy na postupném ranním příchodu – místo deseti plačících dětí přivlečených na poslední chvíli rozfázovat předávání do delšího časového úseku.

V počáteční adaptaci na režim mateřské školy jsou výhodnější třídy věkově smíšených dětí, optimálně v rozmezí 3–5 let. Starší, zkušenější děti už zvládají ranní rituály v pohodě, dokonce se těší na oblíbené hračky a kama-

Pokud dítě vycítí, že postoj rodičů je nejistý, často zkouší, jestli by si nemohlo vybojovat pohodlnější variantu, která neobnáší ranní vstávání, podřizování se autoritě, režimu a přizpůsobování se ostatním dětem.

jiná – role jsou předem dané. Děti přijdou do třídy, sednou si do lavic, učitelka stojí před tabulí a rodiče postávají po stranách. Jenže třída ve školce tohle neumožňuje, a tak je výsledkem větší či menší chaos,“ říká odbornice. Rodiče obvykle postávají jednotlivě nebo v hloučcích, děti se jich zprvu drží, brzy ale – posílení rodičovskou autoritou za zády – vyraží po třídě. Některé pátrají po hračkách, jiné lítají po prostoru, další zvládnou obojí.